Hoeveel Schilderswijken had u gehad willen hebben?

Posted on 3 september 2022 by Gastauteur

Het lijkt soms alsof Nederland steeds volkomen onverwacht door rampen getroffen wordt. De standaardreactie van bewindslieden bij een nieuwe crisis is ontkenning en verbijstering. Men is massaal geschokt. Hoe Heeft Dit Kunnen Gebeuren?! Hoe kan zomaar ineens stikstof, inflatie, woningnood, etc. ons overvallen en het land aan de rand van de afgrond brengen?

Die eerste ontzetting wordt gewoonlijk gevolgd door sussende woorden en oproepen om 'samen' de schouders eronder te zetten. Met name Mark Rutte is daar expert in: *Dit is heel heftig, maar 'we' gaan ons stinkende best doen om hier als land goed doorheen te komen.* Vaste waarde daarin is dat offers vooral door de bevolking moeten worden gebracht, al spreken onze politici vroom over solidariteit. Zoals Sigrid Kaag het uitdrukte: *'We' moeten beseffen dat we 'samen' een stukje armer zullen worden*.

De politici zijn geen slachtoffers

Deze solidariteit is leeg, want de bevoorrechte klasse van Nederland heeft heel wat minder last van de problemen dan de doorsnee Nederlander. Of denkt iemand dat Sigrid Kaag straks zelf haar energierekening niet meer kan betalen? Dat zij een van haar huizen zal moeten opgeven? Of dat u haar binnenkort naast u in de rij bij de voedselbank zult aantreffen?

Daarnaast is het suggereren van de onvermijdelijkheid van al deze narigheid een rookgordijn om het eigen falen te verhullen.

Hoe graag 'onze' leiders ook de slachtofferrol opzoeken, deze problemen zijn geen natuurrampen. Ze komen niet uit het niets, ze zijn niet onvoorspelbaar. Ze zijn het gevolg van een visie – ja, ook die van onze 'visieloze' premier – die uitgaat van kortetermijndenken, opportunisme en het negeren van de belangen van het grootste deel van de bevolking.

Dit geldt ook voor de huidige immigratiecrisis.

Het verdriet van de Schilderswijk

Acht maanden geleden kwam mijn boek uit over de Schilderswijk. In het Haags Gemeentearchief had ik onderzoek gedaan naar de oorzaken van de enorme veranderingen in de wijk. Hoe was het mogelijk dat een arme blanke arbeiderswijk binnen een generatie veranderde in een multicultureel getto?

In de archieven las ik over de ellende die oude en nieuwe Schilderswijkers meemaakten, en dat was al schokkend genoeg. Maar schokkender nog vond ik de rode draad die door deze geschiedenis liep: de mentaliteit van de bevoorrechte klasse die de ellende niet verzachtte, en zelfs veroorzaakte.

Keer op keer stuitte ik op vanzelfsprekende minachting voor mensen die het minder goed getroffen hadden. Keer op keer wogen de belangen van de bovenklasse zwaarder dan die van de Schilderswijkers. Keer op keer bleken bestuurders, hoge ambtenaren en andere leden van de bevoorrechte klasse onverschillig te zijn voor de gevolgen van hun handelen: gevolgen die terecht kwamen bij mensen in de knel.

Als de bestuurders en de ambtelijke top van Den Haag toch eens *geluisterd* hadden

naar de protesten van de Schilderswijkers… als ze toch eens de kritiek van veel raadsleden ter harte genomen hadden… als ze toch eens *hart* hadden gehad voor de burgers waarvoor ze verantwoordelijk waren.
Maar er is niet geluisterd. De wijk ging kapot.

Nederland gaat kapot

Het is een illusie om te denken dat een wijk als de Schilderswijk uitzonderlijk is. Dit is simpelweg wat er gebeurt als de bovenklasse geen verantwoordelijkheid neemt en liever haar eigen belangen najaagt. En het maakt niet uit of die belangen heel rechts (*goedkope arbeid!*) of zogenaamd links (*niemand is illegaal!*) zijn: het punt is dat de gewone Nederlander de rekening voor deze wensen betaalt.

In mijn boek vergelijk ik Nederlandse politici met mijnheer pastoor van vroeger, die de overwerkte moeder kwam vragen waar het volgende kindje bleef:

'Komt het wel eens bij deze vragers op dat er grenzen zijn aan de draagkracht van onze samenleving? Bedenken zij ooit wel eens wat de gewone mensen de afgelopen decennia al te verstouwen hebben gekregen? Vragen zij zich wel eens af waar de weerstand tegen nog meer immigranten, nog meer geld naar de EU, nog meer begrip voor criminele allochtonen vandaan komt?'

De rek is uit de samenleving, al lijkt een groot deel van de toonaangevende klasse – politici en opiniemakers – dat nauwelijks te beseffen. Als de bovenklasse niet bij zinnen komt, zal wat de Schilderswijkers meemaakten slechts een voorbode zijn van wat veel meer Nederlanders mee gaan maken.

Leren van de geschiedenis

Onze politici gedragen zich vaak alsof zij machteloos staan, alsof alles hen maar overkomt. Maar dat is zelfbedrog of zelfs bewuste misleiding. Het is mogelijk om wel het roer in handen te nemen en de koers te wijzigen, om de vastgeroeste patronen te doorbreken. Het is mogelijk om te leren van de geschiedenis en die lessen in praktijk te brengen. Zoals ik aan het einde van mijn boek schrijf:

'Als we kijken naar de geschiedenis van de Schilderswijk zien we te veel patronen die in onze huidige maatschappij nog volop aanwezig zijn. Het is struisvogelpolitiek om te denken dat hetzelfde recept dit keer een ander resultaat op zal leveren. De

ondergang van de oude Schilderswijk was een tragedie, maar laat deze ramp tenminste nog nut hebben. Laten we leren van de fouten die daar gemaakt zijn. Opdat niet weer machtelozen vermalen worden door de onverschilligheid van machtigen.'

Daarom hierbij een vriendelijk verzoek aan alle politici, bestuurders en opiniemakers van Nederland:

Lees dit boek. En denk erover na.

Maaike van Charante *is de schrijfster van* ***Het verdriet van de Schilderswijk****. Het boek is overal te koop, zoals* ***HIER****. Veel leesplezier!*

MAAIKE VAN CHARANTE
Het verdriet van de
SCHILDERSWIJK
OVER DE TELOORGANG VAN EEN HAAGSE VOLKSWIJK
(1960–1980)
BLAUWBURGWAL